

ILEKROĆ (213) *pron*

ilekroć (213), [**jelekroć**].

Pisownia rozłączna (72). *Rozdzielone innym wyrazem lub częstką wyrazową* (7); *jednym* (5), *dwoma* (2) [*w tym: by* (3), *się* (3), *zaimek osobowy* (2), *to* (1)].

ilé- (3), *ile-* (68); *ilé-* *OpecŻywPrzedm*, *BiałKat*, *KochFr*; *ile-* *OrzJan*, *SarnStat* (67); *o jasne*.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII w*.

I. Zaimek liczebny względny (197) :

1. W zdaniu złożonym wprowadza zdanie podrzędne (194) :

A. Wprowadza zdanie okolicznikowe miary (184) : Jesliby [...] thowarziśsz ieden s drugim o pieniądze grał ilie kroc wthem doświaczon bendzie, przewiny Starślim do Cechu sześcz grośsy *ListRzeż w*. 39; *ComCrac* 12; ilekroć fie grzechow dopuścżamy/ cudzołożymy y odtáiemy od Krytá. *HistRzym* 109v, 48, 69v, 77, [118]v; *WujJud* 256; *RejPosWstaw* [41⁴]; *ModrzBaz* 118, 130; nie raz w rok ále ile kroć prośić iego [*Pana Boga*] á gotować fię będziefz/ tey łálki [...] vżyczyć tobie obiecał *SkarŻyw* 36, 335; *RybGęśli Cv*; *WujNT* 187, 385; niech będzie wolne przelźcie [...] ná wieki/ gđziekolwiek y ilekroćby chćieli [*quomodocunque et quotiescunque voluerint JanStat* 854]/ przez wśelkięgo zápowiedánia y przekázy *SarnStat* 1077 [*idem*] 1111, 10, 39, 287 [2 r.], 353, 385 (18).

Połączenia: »ilekroć ... każdy raz, ilekroć ... tyle każdy raz« (1 : 1): *Pifzą* [...] iż ilekroć nośem rozrzázány *[Justynijan]* łapnął/ káždy raz dał ściác przyiacielá Leoncyowego. *BielKron* 167, 378v.

»tyle, ilekroć; ilekroć ... tyle« (7; 1): *thę vgodę trzymacz tyle yllekroc by bylo potrzeba ZapWar* 1548 nr 2668; *gdy ktho pozwány ná wyłożony [...] łád nie ftánie/ ile kroć nieftawa/ tyle winę wyśfżey opifáną przepada GroicPorz* c3v; *UstPraw* F2; *Inochodniká* nam dáć ma/ y będzie powinien tyle/ ile kroć niedbálftwá w przerzeczonych rzeczach dópuści fie *SarnStat* 285 [*idem* 931], 40, 384, 925, 931.

»ilekroć ... tylekroć, tylekroć (...) ilekroć« (22 : 21): *MetrKor* 40/811; *yle kroc* pogłydała na *zyuoth fwoy* *tyle kroc* odnauyalo *fyą ufele fercza yey rofpomynayacz floua anyelkkye PatKaz II* 85; *GroicPorz* r2; *OrzList* h2v; *UstPraw* Iv; *SienLek* 13; *iż/ ile kroć* *kto w. m. zle o białychgłowach mowiącz vftłfzy/ tyle kroć* *niedobrze o fámym w. m. rozumieć muśi. GórńDworz N*; *Swieci* *nam [...]* *obietnicá iego: Iż ilekroć fie vzna nędzny człowiek/ tylekroć chce mu być miłościwy. RejPos* [36]v, 82, 87v, 88, 88v, 142 (9); *RejZwierc* 197; *y ten fpořob/ y infze ktorem powiedźiał/ ilekroć bywały podawáne/ tylekroć też zá rázem y odrzucáne [quoties propositae, toties etiam reiectae sunt]. ModrzBaz* 121; *SkarŻyw* 320; *GórńRozm D*; *ilekroć* *Woynę pořpolitą zechcemy mieć zá potrzebą iáką/ tylekroć Powiátowé Séymy mamy ábo máią vftáwić [quotiescunque expeditionem bellicam vellemus indicare ... toties conventiones particulares instituere debemus JanStat* 691] *SarnStat* 123 [*idem* 299, 929]; *winę* *tylekroć/ ilekroćby ináčżey vczynili [toties quoties secus fecerint JanStat* 1082] *zápláciwfzy/ wróćić go [kmiecego syna]* *będa* *powinni. SarnStat* 200 [*idem* 660, 919], 655, 660, 919, 920, 1127 (23).

»ilekroć ... tyle razow« (1): *V ftárych* *ludźi* *to bywáło/ iż ilekroć* *ktorego Krolá Krole* *miánowano/ tyle rázow go też zá rázem y ftrożem* *ludu [...]* *názywano [quoties aliquis regis titulo honoratur, toties custodem populorum ... se vocari audit] ModrzBaz* 18v.

»ilekroć ... (tak) wielekroć« (2): *RejPs* 149v; ilekroćby złorzeczył y łaiął zá dług przerzeczony/ ták wiele kroć mu zá iego zelżywość winę piętnądzieftą zápláci [*quotiescunque maledixerit ... toties ... solvet JanStat* 586] *SarnStat* 707.

Fraza:»ilekroć (po)trzeba (będzie a. byłoby) [w tym: [komu] (8), [czego] (4)]; ilekroć potrzebuje« (23 : 1): *MetrKor* 40/811; *ZapWar* 1548 nr 2668; ma s nim [zbiegiem] vczynić íprawiedliwość/ pod winą trzech grzywien/ tyle ile kroćby potrzebował. *UstPraw* F2, 1v; *ModrzBaz* 90; *STátuty* [...] o winie ná Kortyzany/ ilekroć będzie potrzeba [*quotiens opus fuerit JanStat* 199]/ będziem y rofkazemy exequować. *SarnStat* 180; *CHcemy*/ áby kázdemu było wolno kázdého pozwać [...] ilekroć iedno będzie potrzebá do fądu Ziemśkiego [*ut liceat ... toties quoties citare JanStat* 668] *SarnStat* 826, 294, 379, 655, 686, 921, 945 (19).

Wyrażenie: »ilekroć razow« (2): dębinę ítawiaycie [...] pod nią íe chowaycie. Ile kroć rázow pádnie/ ná oney dębinie/ Zmyli raz/ bo íe zemknie *BielSat* N4 [*idem*] *BielSjem* 41.

a. *Z odzieniem czasowym:* kiedy, kiedykolwiek; *quoMącz* (62) : A ijlé krotz dokonała/ zafie s przodku poczynąla *OpecŻywPrzedm* C3; Abowiem nikt íe íeśfcze niemylił ylekoć kto wtobie położył vfanie íwoie *RejPs* 35v, 26, 58, 125, 127v, 205; To czincie ile kroc będziecie pyc [*hoc facite quotiescunque bibetis PolAnt* 1.Cor 11/25] na pamiatkę moię. *SeklKat* C2v; oni pthaci ile kroć chciał Porus/ według náuk czárnoklięskich pięknie ípiewáli [thy tho ptaszky Jako wyelye chciał kroc Porus zyszeby mv spyewaly ... spyewaly yemv; *quotiens volebat Historia Aleksandra w tłumaczeniu Leonarda Bonieckiego z roku 1510, wyd. M. Z. Przegonia Kryński, [w:] Prace Filologiczne, t. 9, 1920, 287—288]. HistAl* H2; *KromRozm I* M3; *Diar* 20, 86; *GroicPorz* aa4; ilekroć ná ítolcu krolewśkim [...] íeść miał w odzieniu krolewśkim / kazał zwierzchu íwoie ízáty pierwśze grube wdziać ná íię *BielKron* 341 v; *GrzegRóżn* B3v; *Mącz* 342b; *RejAp* 89v; *RejPos* Ooo4; *RejPosWiecz*³ 96; ílé kroć będzie powiádaná Ewányelia/ muśi to zoftác przy niey: co wola páńfka íeśt *BiałKat* 166; *CzechRozm* 264v; rozmow ludzi wielce mądrych / á Rzeczpóspolitą miłuiących (miedzy ktoremi ilekroćfię tráfi [*quoties licet*] rad przebywam) wam wdzielic. *ModrzBaz* 140; ILe kroć [...] ludzie podłe y ná święcie [!] wzgárdzone widziacie/ by dobrze było co wnich gánić/ niegardzcie iemi *SkarŻyw* 589; *WerGość* 269; Przodkowie náfzy/ woáli ku tobie/ Ilekroć/ iáką cięfżkość/ czuli w íobie *GrabowSet* Iv, Ev; *OrzJan* 81; *LatHar* 251, 675; ILe kroć íię zá trudną vymiełz íprawę iáką/ Y poczni iá y konay z poftawą iednáką. *RybGęśli* C; máią moc nád wodámi obroćić ie w krew/ y zarázić ziemię wśeláką plagą ile by kroć chćieli [*quotiescunque voluerint*]. *WujNT Apoc* 11/6, 1.Cor 11/25, 26, s. 607; [to czyncze yelie kroc pycz bedzecze [*quotiescunque bibetis*] na moye pamyathke [1.Cor 11/25] *TomZbrudzPeryk* 147.]

Połączenia: »ilekroć (kiedy) ... nigdy, nigdy ... ilekroć« (3 : 1): A nigdy niebyli zá wftydzieni ilekroć zupełną wiárą woáli ktobie *RejPs* 31, 128, 139v; *AElius Spartianus* powieđa/ iż ilekroć [!] kiedy bywáli iácy zacni á wielcy mężowie [...] nigdy żaden niezofćawił po íobie íyná Rzeczpóspolitey pożytecznego [*Negat ... quemquam magnorum virorum bonum et utilem filium reliquisse*] *ModrzBaz* 47.

»ilekroć ... tedy« (6): Yle kroć [...] wiofna íucha j zimna naftawa. Tedy niewiafty na wiofnę rodzące, łączno [...] odchod płodu miewała *FalZioł* V 30v; *BibRadz Num* 15/12; *RejPos* 87v; *CzechRozm* 71v; iż ilekroć którzy *Studenći* [...] ná examen wedle zwyczáiu będą przypuśczeni: tedy Kánclérz náśz

[...] ono examen ápprobować będzie miał [...] moc [*ut quotiescunque aliquos scholares ... ad privatum examen ... poni contigerit, super illos Cancellarius ... potestatem habebit JanStat 220-221*] SarnStat 204 [*idem*] 322.

»ilekroć ... tedy ... nigdy« (1): iż ilekroć wípráwiedliwienie bywa przypifano wierze/ tedy vczynki miłości nigdy nie bywáią od wiáry oddalone WujNT 655.

»ilekroć (jedno) ... tedy (...) zawždy« (3): KwiatKsiąż Mv; RejPosWstaw 110v; Ilekroć w piśmie ś. okázuie fię Anioł/ ktory przytym opowieda fię być Bogiem [...] tedy zawždy tákowy Aniol ięft fýnem Bożym CzechEp 261.

»ilekroć ... wnet« (1): Ci ilekroć czuią że náłzych żołnierzow ná ukráine [!] niemálf/ wnet przypadáią [*quoties sentiunt neminem ... adesse, adsunt ipsi mox*] ModrzBaz 119v.

»ilekroć ... (prawie a. pewnie) zawždy (a. zawdy, a. zawsze), zawždy ... ilekroć (a jako długo)« (10 : 3): RejPs 189; Ile go kroć przez dzień widzę Prawie fię zawždy zawftydzę RejJóz C7; GrzegRóżn M4v; Heraclitus [...] mędrzec który zawždy płakał yle kroć z domu wychodził. Mącz 155a; RejAp 137; A ile kroć ná to wfpomnię/ zawdy złey [!] myfli być muřę. GórńDworz P5, Z8; A my go [Krystusa] takież zawždy zábijamy/ ile kroć/ á iáko długo w grzechach fię kochamy. HistRzym 109v, 105v; RejPos 75v, 106v, 247v; Iż ilekroć Márfzałek Koronny będzie ná Dworze/ zawždy ku káždéy fpráwie wrzędu fwęgo ma wezwáć [*Quotiens ... esset in curia, semper ... vocare debet JanStat 294*] Márfzałká Nadworného SarnStat 311.

Fraza: »ilekroć potrzebuje; ilekroć by potrzebowano [po kim]« (1; 1): ilekroć jeno Rzeczpospolita [...] opatrzenia ktorego potrzebuje [...] omieszkiwać nie raczysz sejmow Diar 20, 86.

b. Z odcieniem warunkowym: w razie, gdyby (11) : Ale áni Ezechiel tego mowił/ áby ilekroć zgrzeřzy duřzá vmrzeć miáła. WysKaz 16; Té řády gdy będą řádzić Stárořtowie [...] A ilekroćby nie byli [*et quotiens non interessent JanStat 430*]/ pořtánowiá Sędzięgo Szłáchćicá ořiadłęgo SarnStat 486 [*idem* 916], 619, 626, 647, 916.

Połączenie: »ilekroć ... tedy« (5): ile fię kroć nędzny vzna tedi mu ięft Bogyem miłościwym. LubPs S marg; iż ilekroć przyda fię komu do Króla Ie^{go} M. áppellowáć: tedy przed námi Bifkupem [...] pořtáwi rękoiemřtwo [*quoties ... provocare contigerit, extunc ... faciet JanStat 912*] SarnStat 1127, 944, 952, 1127.

B. Wprowadza zdanie orzecznikowe (1) : BVrmifřzá z Ráďą vrząd ná thym ięřth/ przynamniefy raz w tydzień [!] álbo ile kroć potrzebá przyniefy ná Rathuřz fye řchodźić GroicPorz b3v.

C. Wprowadza zdanie przydawkowe miary (5) : Zafie yle kroć fię gim powalenie [...] albo zbytnie vderzenie: przidawa, Ile kroć teř nanie zbytni á nagły gnief/ řtrach [...] trořka/ albo teř iaka nowa á wielka radoć przychadza. Ty iakmiarz przyczyny odchodzenia płodu Niewiařtam brzemiennem przydawaią fię, Ktore z wiefřzą boleřcią tak odbywaią, Niřli gdy według biegu rodzą FalZioł V 31; zámierzař nędznemu człowiekowi kres/ ilekroć odpuřzczáć ma bliřniemu řwemu RejPos 247v.

Połączenie: »ilekroć ... tyle, tyle ... ilekroć« (1 : 1): ilekroć fię w bitwach dobrze popiřał/ tyle mu pierřćieni wolno było nořć [*pro numero expeditionum ... in quibus militasset, annulos gestabat*]. ModrzBaz 51; tyle mu policřkow dawał/ ile kroć ábo iáwne poduřzczenia ięgo zwyciężał: ábo táiemnym/ mądrze zábieřeć vmiał. Skarřyw 353.

D. Wprowadza zdanie dopełnieniowe miary (4) : Vczy tu Kryřtus [...] iáko brátu mamy przewinności odpuřćć [...] ile kroć bráthu wyřtępnemu odpuřććć. *Leop* BB4v; *CzechEp* 86; KIedysćie fię [...] ták dobrze vczili/ Ze wićcie ilé kroć koło obróći fię w mili *KochFr* 25; miłosićernie puřć imo fię ilekroć okrom ćiebie co inřze⁸⁰ rozmyřlam *LatHar* 603.

2. W zdaniu pojedynczym (3) :

A. Wprowadza okolicznik miary: quoties Mącz (3) : Quoties mihi certorum hominum potestas erit, Ilekroć mi fie kto pewny trąfi. *Mącz* 430c, [114]b.

a. Z odcieniem czasowym; quando Mącz (1) : Quando mihi subit recordatio meorum, Yle kroć řpominam ná moye przyacioły. *Mącz* 105d.

II. Zaimek liczebny pytajny (11) :

1. W zdaniu pytajnym niezależnym; quoties Cn (4) : przyřtąpiwřzy fie Piotr [...] rzekł: Panie ile kroć zgrzeřzy przeciřwko mnie brát moy/ á mam mu odpuřćć [quoties peccabit in me frater meus, et dimittam ei]? *Leop Matth* 18/21 [idem *RejPos* 246, *WujNT Matth* 18/21]; *RejPos* 246; *WujNT Math* 18/21.

W streszczeniu rozdziału: Ilekroć mamy odpuřććć brátu nas obrażáiącemu. *WujNT Matth* 18 arg.

2. W zdaniu złożonym z pytajnym zależnym dopełnieniowym (2) : będźie pytał Prokurator [...] ile kroć fye może [jego pryncypał] poprąwić. *GroicPorz* z2; kiedy Apóřtolřkiemu Křiężććiu pytałącemu/ Ileykroć grzeřznym miał odpuřććć? [...] Odpowiedźiał ták *KuczbKat* 85.

3. W funkcji wykrzyknikowej: ileż razy (5) : ilekroć żem chćiał zebráć dźiatki tve [quoties volui congregare filios tuos] ták iáko kokóřz kurczątká pod řkrzydłá řwoie/ a niechćielifćie? *BibRadz Luc* 13/34; Ile kroć ich kroleřtwo zborzono/ lud Zydowřki w niewolą wiedziono/ tákież kořćioł Salámonow wiele rązow złupiony/ [...] náořthátek y kroleřtwo Zydom odiętho *BielKron* 265v; *BudNT Matth* 23/37; *WujNT Matth* 23/37, *Luc* 13/34.

***** Bez wystarczającego kontekstu (4) :** Quoties, adverbium, Ylekroć/ yáko wiele rązów Quotiescunque, Yle kroć/ tyle kroć. *Mącz* 344c; Quot vicibus, Iáko wiele rązów/ yle kroć. *Mącz* 493b, 460a.

***** Dubium (1) :** Potym rycerz [= człowiek řwiecki] wyřtępuie przeciřw krolowi Bogu wřzechmogáćemn [!]/ ilekroć iedno bywa złupion/ ktore na krzćie przyiął. *HistRzym* [118]v.

Cf JELOKROĆ

MK